

Lovforslaget sattes til Forhandling.

Landbrugsministeren (Bording): Jeg skal tillade mig at anbefale Forslag til Lov om Udlaan af Erhvervenes Laanefond til Ejere af Landbrugsejendomme til Opnaaelse af Akkord, hvilket Forslag er vedtaget af Folketinget.

Det er en kendt Sag, at Landbruget for Øjeblikket arbejder under meget vanskelige økonomiske Forhold, og det er vel en lige saa kendt Sag, at den største Byrde for Landbruget, den, der voldes af aller vanskeligst stillede de største Besværigheder, er den mægtige Gældsbyrde, som hviler paa Landbruget. Jeg kan i denne Forbindelse nævne, at medens de faste Ejendomsskatter, der betales af Landbruget til Stat, Amt og Kommune, rundt regnet kan anslaaes til en 60 Mill. Kr., maa man vel desværre regne med, at den Rente, der aarlig betales af Landbruget, gaar op til to, tre Gange dette Beløb. Og i Modsætning til Skattebyrden, der er fordelt jævnt i Forhold til de enkelte Ejendommers Størrelse og Godhed, fordeler Gældsbyrden sig meget ulige, idet der er Ejendomme, som ikke har nogen nævneværdig Gæld, medens andre har en meget betydelig. Jeg kender personlig Landmænd, der har 2—3, ja, op til 4000 Kr.s Gæld pr. Td. Land, mellem 3 000 og 4 000 Kr. Det er en Gældsbyrde, som næsten ikke er til at klare, og som man kan sige sig selv, at det er saa godt som umuligt at klare under de nuværende vanskelige Forhold. Men det er paa mange Maader trist, at en Landmand, der maaske har ydet en ret betydelig personlig Arbejds- og økonomisk Indsats i et saadant Brug for at skabe sig et Hjem, at han nu paa Grund af den Konjunkturedgang, der har fundet Sted paa Verdensmarkedet med Hensyn til de danske Landbrugsprodukter, maa imødesee sin økonomiske Undergang, maa være forberedt paa ikke at kunne klare Vanskelighederne og at maatte gaa fra Ejendommen. Det er derfor ganske naturligt, at man standser ved det Spørgsmaal, om der ikke var Mulighed for, at saadanne Folk kunde hjælpes til at blive ved deres Ejendomme, da det vilde være til Fordel, ikke alene for den paagældende Debitor, men maaske ogsaa for hans Kreditorer, om der kunde naas en fredelig Ordning ved en frivillig Akkord, det vil sige en betydelig Nedsættelse af den, om jeg saa maa kalde det, overskydende Gældsbyrde, den Gæld, der ligger over Ejendommens Værdi, den Værdi, som der er Mulighed for at forrente. Det har hidtil været uhyre vanskeligt

for Landmændene at opnaa frivillige Akkorder, selv om det var Folk, som var saa personlig dygtige, at de vilde have Mulighed for at forrente ikke alene det, Ejendommen er værd, men maaske ogsaa noget mere, og det har været den almindelige Opfattelse i mange Kredse, at Aarsagen til, at det ikke var muligt at opnaa en saadan frivillig Akkord, var den, at man hidtil har manglet et vejledende Udvalg til at bistaa de paagældende Landmænd og deres Kreditorer til at opnaa en Forstaaelse om den Nedskrivning af Gældsbyrden, som er nødvendig for, at den paagældende overhovedet skal kunne klare sine Forpligtelser i Fremtiden. Dernæst vilde det ogsaa være af Betydning, om der kunde stilles et Beløb til Raadighed, saa at de Kreditorer, der maa give Afkald paa en Del af deres Tilgodehavende, til Gengæld kunde faa en mindre kontant Udbetaling.

Man fik i 1928 gennemført en Lov, som gjorde Forsøg paa at fjerne disse to store Hindringer for, at Landmændene kunde opnaa Akkord. Men Loven har ingen Betydning haft, der er saa godt som ingen, der har faaet Akkord. I de første Aar kom der Opgangstider, saa at der ikke blev saa megen Brug for Loven, thi i Opgangstider vil Kreditorerne ikke gerne give Afkald paa deres Tilgodehavende, idet de tror, at de har Mulighed for at faa mere, hvis de blot venter. Men for Øjeblikket er vi jo saa langt fra inde i nogen Opgangstid, og man skulde derfor mene, at det havde været muligt i Øjeblikket at opnaa Akkorder i Henhold til den Lov, vi fik i 1928. Naar den imidlertid ikke har faaet nogen Betydning, saa tror jeg, Aarsagen hovedsagelig er den, at Staten vel har stillet et Beløb paa 10 Mill. Kr. til Raadighed, men det er stillet til Raadighed paa den Maade, at hele Risikoen ved Udlaanet er overladt til Banker og Sparekasser. Og nu kan der naturligvis siges meget godt om disse Institutioner, men at det skulde være Institutioner, der udelukkende giver sig af med Veldædighed, det kan man ikke forvente. Det er klart, at de maa stille sig reserveret og forlange betydelige Kautioner og Sikkerheder for Udlaan, der ligger udenfor Ejendommens Værdi og tager Sigte paa en Nedbringelse af andres Tilgodehavende. Resultatet er derfor blevet, at der ingenting er kommet ud af Loven.

Det Lovforslag, der foreligger til Behandling, adskiller sig fra den gældende Lov derved, at nu overtager Staten en